

Gemeente van onze Heer,
“Een ooggetuigenverslag”, zo kun je het wel noemen wat Maria komt brengen bij de leerlingen. Misschien was ze nog buiten adem, want we hoorden dat ze snel teruggegaan was van de plaats waar ze de weggerolde steen had gezien. Nog vol is ze van het afschuwelijke wat ze heeft gezien, ook al was het maar een flits van een seconde. Angst en schrik hebben haar meteen doen terugdeinzen. De afgelopen week hebben ook wij ooggetuigen verslagen gezien en gehoord van mensen die vol afschuw waren vertelden over wat ze hadden gezien. Het waren ooggetuigen van de aanslagen in Brussel. Hartverscheurend was het beeld van een verlaten vertrekhal waar onder een grote koffer een lichaam lag. Wanhopig was de uitdrukking op het gezicht van de vrouw wier kleding was weg geschroeid. Ze zat daar maar op een bankje te wachten totdat iemand zich over haar zou ontfermen en haar wonden zou verzorgen. En het erge was nog. Veel Belgen zeiden: We wisten wel dat het zou komen, alleen niet wanneer. De grote dreiging hadden ze steeds gevoeld.

En dan binnen enkele uren foto's op tv te zien van de mannen die deze aanslagen hebben gepleegd. Jonge mannen die overtuigd van hun eigen gelijk het grootste offer gingen brengen dat mogelijk is. Hun eigen leven gaven ze in de strijd tegen het goddeloze België en het verachtelijke westen. De hemel zou voor hun open gaan, God, Allah zou hen belonen voor deze grote daad.

De aanslagen, niet alleen deze week in Brussel, maar ook eerder in Egypte, Parijs, Ankara en Istanbul, zijn niet alleen een aanslag op onschuldige mensen, maar het zijn ook nog volkomen willekeurig gekozen slachtoffers. Wie er sterft maakt niet uit, als er maar doden vallen. Daarmee beschadigen de aanslagen veel meer dan alleen direct betrokken mensen en gebouwen. Ze beschadigen ons vertrouwen. Vertrouwen in elkaar als mensen, vertrouwen in onze veiligheid en ook vertrouwen in de toekomst. En daarmee zijn ze ook een aanslag op ons geloof. Wanneer de toekomst in handen lijkt te zijn van terroristen, dan is die toekomst dus niet in handen van God. En wanneer mensen zulke vreselijke dingen doen uit naam van hun geloof, dan lijkt het beter om te stoppen met geloven. Als geloven in een hogere macht leidt tot terrorisme, dan kunnen we ons misschien beter richten op de aarde en zoeken naar een vreedzame vorm van humanisme. Want waarin verschilt ons geloof van hun geloof? En hebben Christenen in het verleden niet dezelfde fouten gemaakt?

En dan moet ik weer denken aan Maria van Magdala, die niet alleen ooggetuige is van het feit dat het graf is leeggehaald, maar nog veel erger: van de dood van haar Heer. Radeloos moet ze zijn geweest, evenals de leerlingen van Jezus. Geen van allen was in staat geweest om hem te beschermen. Allen hadden machteloos staan toekijken. Zijn leer van het koninkrijk op aarde, zijn liefde en ontferming voor alle mensen, de tekenen die hij verrichte, de prachtige verhalen en gelijkenissen die hij had verteld, alles leek voor niks te zijn geweest. Alle hoop verloren. Vervlogen het visioen van Gods koninkrijk hier op aarde.

En dan in de tuin, overmand door verdriet, ziet ze twee engelen. De leerlingen zien het niet. Die inspecteren de grot en zien alleen dat het lichaam verdwenen is. Maar zij ziet meer. Wie Maria kende van vroeger, uit haar tijd in Magdala, denkt nu wellicht: Ja, Maria, die ziet altijd meer. Maria was ooit bezeten door 7 geesten. Jezus had ze allemaal uitgedreven, hij had haar genezen van haar geestelijke ziekte. Sindsdien was ze meegetrokken met Jezus en zijn leerlingen. Ze had hem niet meer losgelaten. Nu moest dat wel, want hij was dood. Haar had hij kunnen genezen van 7 demonen, maar tegen de boze geesten van de Romeinse heersers en de leiders van de tempel, tegen hen had hij niet opgekund.

Nu bij het lege graf van Jezus, overmand door haar verdriet, ziet ze twee engelen: een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind. Gaat het nu weer spoken? Zou ze terugvallen in haar geestesziekte?

Waarom huil je? vragen de engelen.

Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem naartoe hebben gebracht.

Ook de tuinman vraagt ze waar het lichaam van Jezus is gebleven. Ze ziet niks. Totdat hij haar bij haar naam noemt: Maria! Meteen draait ze zich om: Rabboeni, mijn meester.

Jezus die haar ooit uit de wereld van de geesten had geroepen, roept haar nu uit haar wereld van wanhoop en dood. Hij toont zich als eerste, aan misschien wel de eenvoudigste en kwetsbaarste van zijn volgelingen: zij mag getuige worden, ooggetuige, van Jezus de opgestane Heer. De tuin rond het open graf blijkt de plaats te zijn waar Gods schepping opnieuw mag beginnen.

Het is een groot mysterie dat maar moeilijk door te vertellen is aan de leerlingen, aan je kinderen, aan mensen van buiten.

Maar telkens weer zijn er mensen die hetzelfde ervaren:

Jezus is niet dood, hij leeft.

De grote krachten en machten,
de onderdrukking, het geweld, de terreur,
zij hebben niet het laatste woord.

Na het geweld, na de storm komt het zachte ruisen.

Dan komt God voorbij, en vroeg of laat roept hij elk van ons bij naam:

Lizebet, Roelie, William, Noud, Willem, Daniel, Gerie, Maria.

Al onze namen zijn bij hem bekend.

Huub Oosterhuis heeft dat prachtig verwoord in een tafelgebed:

God,

Op elk van ons houdt Gij uw oog gericht
en niemand of hij heeft een naam bij U
en niemand valt of hij valt in Uw handen
en niemand leeft of hij leeft naar U toe.

Na alle geweld,
na alle bombardementen in Syrië en Irak,
na alle aanslagen die ons zo diep raken
ervaar ik sterker dan ooit:

dit kan niet de bedoeling zijn,
dit is een misvatting.

Geen verschil in perspectief,
maar een absoluut verschil: er is goed en er is kwaad.

En in dat perspectief komt het evangelie van Jezus van Nazareth
mij zeer betrouwbaar over:

ik zou zelfs willen zeggen in dat perspectief is het evangelie van levensbelang:

God vraagt geen offers van mensen,
er hoeft geen bloed meer te vloeien.

Hij vraagt dat wij elkaar liefhebben
zoals hij ons heeft liefgehad.

En meer dan dat:

Hij wil voor ons zijn als een liefhebbende Vader of Moeder.
en al zijn mensenkinderen zijn kostbaar in zijn ogen.

Hij huilt mee met slachtoffers van oorlogen en geweld.

En wie in rouw is om het gemis van een dierbare,
mag zich net als Maria gekend weten.

Vrees niet,

hoe vaak klinken deze woorden wel niet in de bijbel.

Ook onze schriftlezing uit Jesaja begon en eindigde ermee:
je hoeft niet bang te zijn.

Ook al is de wereld waarin we leven nog zo verwarrend en beangstigend,
gedoemd om ten onder te gaan, hopeloos verloren.
Zo zag het er toen ook uit, voor Maria en de leerlingen van Jezus:
hun Heer en meester was gestorven:
het kwaad had gewonnen,
de weerloze dienaar had zonder eerlijk proces de dood gevonden
en de moordenaar was vrij.
Maar sinds de derde dag hebben mensen ervaren
dat Gods trouw geen einde kent
en dat zijn liefde sterker was dan de dood
Jezus is opgestaan zeggen ze.
Hij is niet dood, hij leeft.

Die gedachte vind ik ook terug in de woorden van lied 636 die ik graag aan u voorlees:
Liefde is licht, opnieuw geboren,
wakker uit nacht en eenzaamheid;
liefde wil strelen – niet verstoren
hunkering naar geborgenheid.
Liefde heeft handen, ogen, oren
zo open als de dageraad:
liefde heeft nooit de hoop verloren –
liefde leeft langer dan de haat.

Liefde is licht, laat zich niet vangen,
komt door gesloten deuren heen,
biedt aan de woede beide wangen,
breekt harten harder dan een steen.
Liefde kan legers overwinnen,
springt hoger dan de hoogste muur,
blust, door de vijand te beminnen,
haarden van hoog oplaaierend vuur.

Liefde is licht, uit Hem geboren
die zelf de bron van liefde is;
Hij heeft zijn kind aan ons verloren,
Pasen schrijft zijn geschiedenis.
Laat dan uw ziel in zonlicht dopen;
weg boze dromen – wees gerust!
Boven mij gaat de hemel open:
Gods liefde die ons wakker kust.

Het was opvallend deze week dat zowel in Nederland als in België de algemene omroepen
zelfs de commerciële zenders de behoefte hadden om duidelijk te maken dat er tegenover een
geloof dat leidt tot vernietiging en dood en ook geloof bestaat in een God van liefde.

En zo klonk bij de Belgen aan de opinietafel en bij Umberto Tan bij RTL late night het
volgende lied van Bart Peters:

God is liefde,
En zeker geen haat.
Geen reden voor misbruik,
Of een nepkalifaat.
Het staat in de Bijbel
En in de Koran:
Zonder liefde kan de hemel niet bestaan...Amen